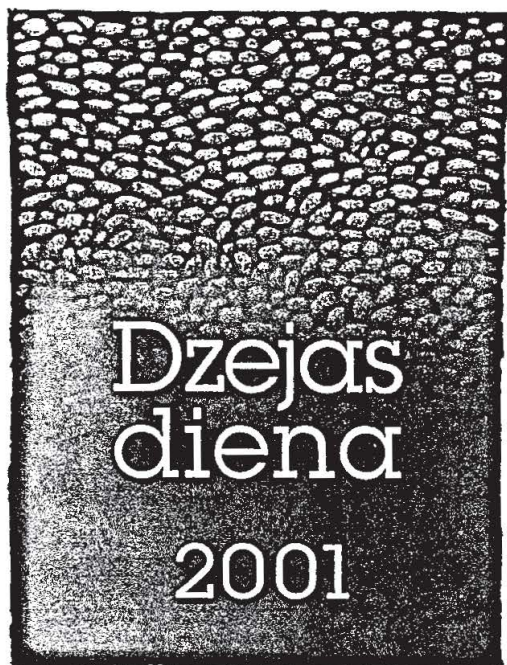

Sastādītāji:
Amanda Aizpuriete,
Kristaps Vecgrāvis

Apgāds
Jaunā Daugava
2001

489717

Lokvian

Grāmata izdota ar
KULTŪRKAPITĀLA FONDA
atbalstu

Māksliniece
VIJA ZARIŅA

KRISTAPA REKMAŅA
dizains

ISBN 9984-726-01-1

- © Amanda Aizpuriete, Kristaps Vecgrāvis,
sastādījums, 2001
- © Amanda Aizpuriete, priekšvārds, 2001
- © Vija Zariņa, zīmējumi, 2001
- © Kristaps Rekmanis, dizains, 2001
- © Apgāds "Jaunā Daugava", izdevums, 2001

CEĻAVĀRDI

Latvija ir viena no visdzejiskākajām zemēm. Kopš dainu laikiem un tālāk – rāmi ignorējot Veidenbauma tūkstoškārt citēto sūrošanos par pārmēru lielo dzejnieku pulku; un šodien tāpat kā allaž. Iespējams, ka Latvija pati nemaz neapjauš, cik daudz jaunu dzejoļu piedzimst ik nakti, cik pilsoņu un nepilsoņu ik gadus sevi atklāj to dīvaino būtni, kas nodarbojas ar dzejas sacerēšanu.

Almanahs "Dzejas diena 2001" turpina senu tradīciju, bet turpinājums nav atkārtojums. Sastādītāji mēģināja bez ilūzijām un aizspriedumiem ielūkoties Latvijas tagadējās dzejas sejā. Daudzu šai almanahā pārstāvēto autoru vārdi tā lasītājam varētu šķist sveši. Daži no šiem autoriem dzīvo tālu no Rīgas; daži ir vēl ļoti jauni gados (un mēs tikai pamazām mācāmies demokrātiski atzīt tos, kuri daudz jaunāki); daži ilgu gadu krāvuši aprakstītas lapas atvilktnēs, nemaz nemeklējot kādu, kurš gribētu tās lasīt. Un tad vēl *citvalodīgie* Latvijas dzejnieki – krievi, ukraiņi, vācieši (jāpiebilst, ka viņi ir arī atdzejotāji un mūsu balss atbalsotāji). Turklāt būtiski mainījušās trimdas un pašmāju dzejas attiecības, daži kļaida latvieši atgriezušies mājās, citi sākuši šīs mājas citādi vērtēt, bet visi mēs esam labāk iepazīnuši viens otru. Vēl jāpie-min atdzejojumi, kuri no *maizes darba* pārtapuši par nolemtību, par neizdzēšamu zīmi mūsu dzejnieku likteņos.

Jaunajai "Dzejas dienai" dodoties ceļā pie jums, es ceru, ka tā tiks gaidīta un lasīta.

Amanda Aizpuriete

OLIVERS FRIDŽĒRI

LAI UZGLEZNOTU TEVI

Lai uzgleznotu tevi, nopostu savu dārzu,
jo tur zied tavu vaigu roze,
tur ik vakara maigajā mijkrēsli
spīd tavu acu žilbbaltās spuldzes
un tur pūš vēsma, viegla kā tavi vārdi.
Šonakt es ielavišos dārzā,
un laipnās zvaigznes neliksjes mani redzam,
un es dabūšu
visu, kas vajadzīgs, ka es taptu tavs gleznotājs.
Lai tevi gleznotu, jāgaida, līdz lietus nostāj
un debesis atkal top kā zili aizkari,
un līdz nakts nāk un izkūst, ka salds dzimtu rīts.
Rīt sākšu gleznot tevi, tikko gaisma ausīs,
rīt būs gatava glezna, manu roku darbs –
kā laimīga orhideja, vērusies ziedā.
Lai gleznotu tevi, izplūkšu otu sev no krūtīm –
jādomā, mana sirds plūksies līdz,
jācer, ka es miršu, tās sakni turēdams rokās.

- - - - -

MĒS – BURBUĻOJOŠS ŪDENS

Mūsu vēsture apsīks reiz tāpat,
kā neganti ūdeņi nostāj un pārtop dīķī,
kā lēkājošs akmens iestrēgst un aprimst,
kā pulksteņa svārsts paliek lejā.
Katru vakaru, kad tumsa uzgul mūsu namiem,
bērni prasa mums, kas todien atgadījies,
un mēs, nezinādami atbildēt, kļūstam izvairīgi
un dziedam divaino himnu, kas dzimusi reizē

ar mums:

“Mēs – burbuļojošs ūdens, ko nedzera neviens,
jo tā vijņos – nāvēkļa sāls.
Mēs – akmeņi no to dievu tempļu sienām,
kuri sirga ar izmisumu un mira no izmisuma
cīnoties cits ar citu. Mēs – svārsti,
kuru jauda jau tuva apsīkumam.”

— — — — —

DZEJA – SIEVIETE

Dzeja – sieviete mūsos,
deviņus mēnešus, tik ilgus kā deviņi gadsimti
tā grūta, bet nedzemdē. Pareizi!
Citādi – neauglīgs klēpis, nedzīvs bērns!
Nemūžam viņas deviņi gadsimti nebeigsies.

No maltiešu valodas atdzejojis ULDIS BĒRZIŅŠ